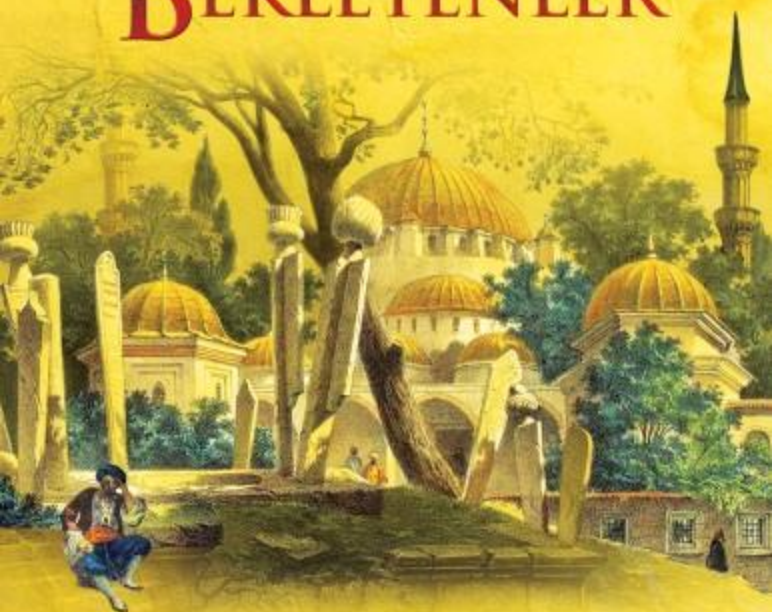

EYÜP SULTAN'IN MANEVİ İKLİMİNDE

OSMANLI'NIN KALBİNİ BEKLEYENLER

TALHA UĞURLUEL

OSMANLI'NIN KALBİNİ BEKLEYENLER

Talha Uğurluel

EBU EYYUB EL-ENSARÎ^(RA)

Elini İlk Tuttuğu Yer Akabe

ekke'de işkence ve baskılar had safhaya çıkmıştı. Peygamber Efendimiz^(sas) İslam'ın tebliği için bazen uzak şehirlere bazen de panayır alanlarına gidiyordu. Bir gün Medine'den gelen altı kişiyle karşılaştı. Onlara derdini tasasını anlatarak İslam'ın evrensel mesajını paylaşmalıydı. Ancak ortam o kadar sıkıntılıydı ki bu konuşmayı ulu orta bir yerde yapmak mümkün değildi. Bu yüzden çölün ortasında "Akabe" denilen bir vadide buluşma kararı aldılar. Söz verildiği saatte herkes oradaydı. İnsanlığa hayat olmaya gelen büyük Zat, vahyin inşirah veren kelimeleriyle tek tek anlattı. Medine'den gelenler yeniden doğmuş gibi oldu. Öyle heyecanlıydılar ki acilen memleketlerine dönüp bu güzellikleri başkalarıyla paylaşmalıydılar. Peygamber Efendimiz^(sas),

Akabe Mescidi

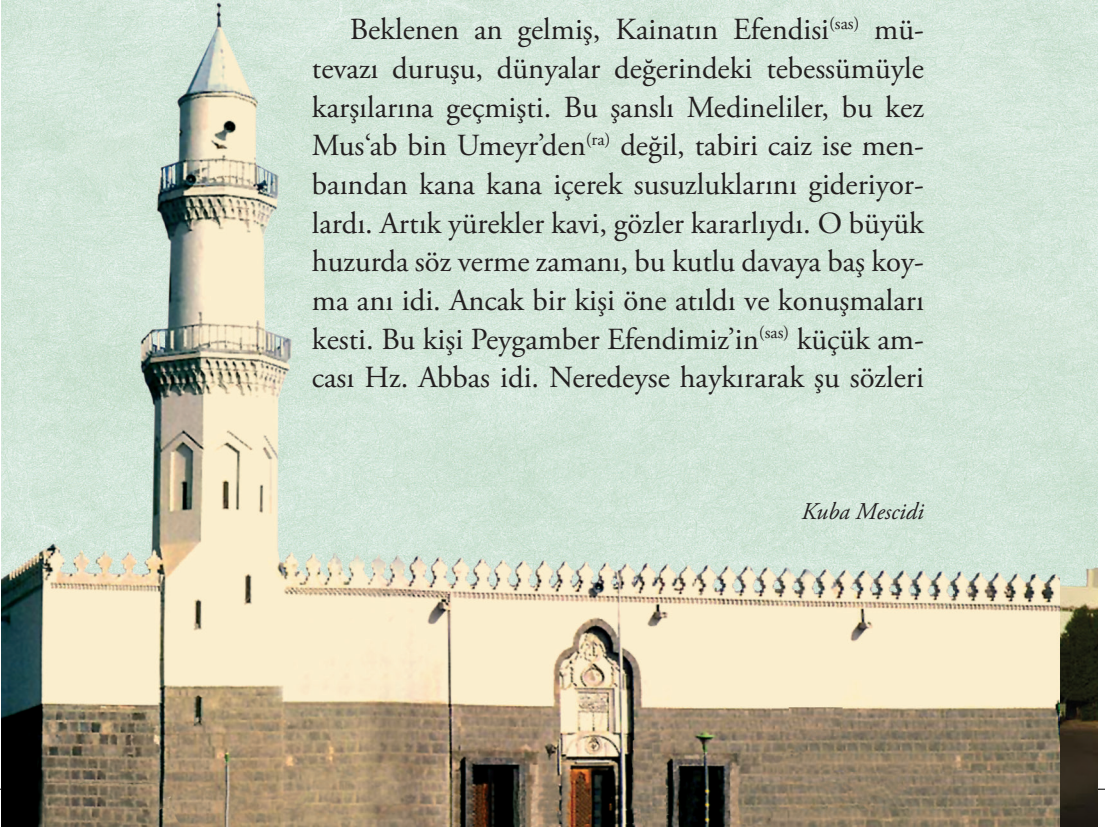

Mekke delikanlılarının gözdesi, dünya lezzetlerini elinin tersiyle itmiş bir sahabiye yanlarına verdi. Bu kişi Mus'ab bin Umeyr^(ra) idi.

Mus'ab bin Umeyr'in^(ra) Medine günlerinde, şehrin reisleri tek tek gelip tosladılar bu gencecik sahabiye. Onların kaya gibi cüsseleri ve inatları, onun tül den tevazuu karşısında eriyip kül oldu. Sa'd bin Mu'az gibi kametler, ellerinde mızraklarıyla gelip yanından iki büküm ve İslam'la şereflenmiş olarak döndüler. Artık Medine'de onlarca kalp İslam için atmaya başlamıştı. Hayatlarının asıl gayesini anlamış bu sineler onları bu güzelliklerle buluşturan Zat'ı görmek için yanıp tutuşuyordu. Medinelilerin gözü yollardaydı. Nihayet aradıkları fırsatı buldular. Bir panayır döneminde, ilk altı Medinelinin Peygamber Efendimiz^(sas) ile görüşmesinin üzerinden bir yıl bile geçmeden yeniden yollara düştüler. Aynı yerde yeniden buluşmak için çoktan sözleşmişlerdi. Akabe Vadisi ikinci bayramını yaşıyordu. Bu kez sayıları tam 72 idi. Dünyayı karşlarına almış 72 cesur yürek!

Beklenen an gelmiş, Kainatın Efendisi^(sas) mütevazı duruşu, dünyalar değerindeki tebessümüyle karşlarına geçmişti. Bu şanslı Medineliler, bu kez Mus'ab bin Umeyr'den^(ra) değil, tabiri caiz ise menbandan kana kana içerek susuzluklarını gideriyorlardı. Artık yürekler kavi, gözler kararlıydı. O büyük huzurda söz verme zamanı, bu kutlu davaya baş koyma anı idi. Ancak bir kişi öne atıldı ve konuşmaları kesti. Bu kişi Peygamber Efendimiz'in^(sas) küçük amcası Hz. Abbas idi. Neredeyse haykırarak şu sözleri

Kuba Mescidi

söyledi, “Siz ne için söz verdiğinizin farkında mısınız? Bu sözle dünyayı karşınıza alacağınızı biliyor musunuz?”

Hepsi ne için söz verdiğinin farkındaydı ve kararlarını çoktan vermişlerdi. Tek tek o mübarek eli tuttular ve, “Anamız babamız yoluna fedadır ya Rasulullah^(sas),” diyerek söz verdiler. Bu 72 kutlu sahabinin arasında birçok Medineli gibi çiftçilikle uğraşan öyle bir sahabi bulunuyordu ki, ileride İslam Tarihi’nde ismi en yukarılara yazılacaktı. Hazreti Rasulullah’ı^(sas) evinde misafir edecek, O’nun^(sas) ve dört halife döneminin bütün gazâ ve seriyyelerine iştirak edecek, hatta hızını alamayarak ileri yaşına rağmen soluğu İstanbul önlerinde alıp, burada ölüp burada kalmayı ve bu topraklarda Hazreti Muhammed’in^(sas) davasının bayraktarlığını yapmayı kendisine vazife addedecekti. Bu kişi Ebu Eyyub el-Ensarî Hazretleri idi!

Ona Neden Mihmandar-ı Nebi Diyoruz

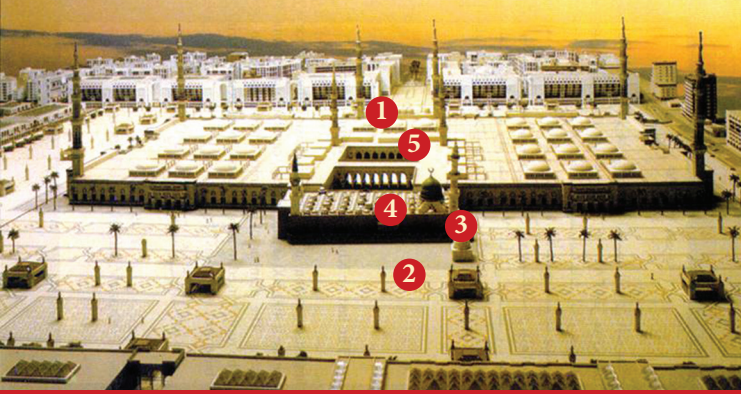
Eyüp Sultan Camii’nde sabah namazlarının sonundaki dualarda hep Mihmandar-ı Nebi olarak adlandırılır Eyyub Sultan Hazretleri. Çünkü kimselere nasip olmayan şey sadece ona nasip olmuştur.

Tarihler 622 yılını göstermektedir. Kutlu Nebi^(sas), Mekke’den çıktığı hicret yolculuğunda artık Medine önlerindedir. Kuba Köyü’nde

Cuma Mescidi

- 1- Ebu Talha'nın^(ms), içinde Ha adlı kuyunun da bulunduğu hürmalığı
- 2- Ebu Eyyub el-Ensari'nin evi
- 3- Şeyhülislam Arif Hikmet Paşa'nın yaptırdığı kütüphane
- 4- Bilâl-i Habeşî Hazretleri'nin ilk ezan okuduğu yer
- 5- Daha önce Hz. Âişe'nin odası olan Efendimiz'in^(sas) türbeleri

kaldığı dört gün içinde İslam'ın ilk mescidinin temelleri atılmıştır. Medine'den karşılamaya gidenlerle birlikte şehre girmek üzeredirler. Medineliler toplanmış, heyecanla kutlu misafirlerini beklemeye başlamışlardır. Beklenen kervan Seniyyetü'l-Veda'dan gözükmüncü heyecan yerini büyük bir coşkuya bırakır. Tela'âl-bedrül'lerle meydan inler ve devesi Kasva'nın üzerinde ilerlemekte olan Kutlu Nebi^(sas) topluluğun arasına karışır. Önce hemen önlerindeki Vadi-yi Ranuna'da ilk cuma namazı kılınır ve ardından şehre girilir. Herkeste bir coşku ve Rasulullah^(sas) ağırlama isteği vardır. Peki bu iş nasıl olacaktır? Efendimiz^(sas) devesinin çöktüğü yerde kalacaklarını ifade eder. Kasva serbest bırakılır ve deve önce ilk mescidin yapılacağı boş bir araziye, ardından da Ebu Eyyub el-Ensari Hazretleri'nin evinin önüne çöker. Ebu Eyyub ve eşi Ümmü Eyyub'un başına öyle bir devlet kuşu konmuştur ki, imrenmemek elde değildir. Bu kutlu misafirlik tam yedi ay sürecektir. Peygamber Efendimiz'i^(sas) yedi ay boyunca evinde ağırlayan, Medine'deki evleri bitene kadar misafir eden Ebu Eyyub olduğu için tarih boyunca "Mihmandar" (ağırlayan, hizmet eden, sahip çıkan) unvanı ile de anılmıştır.

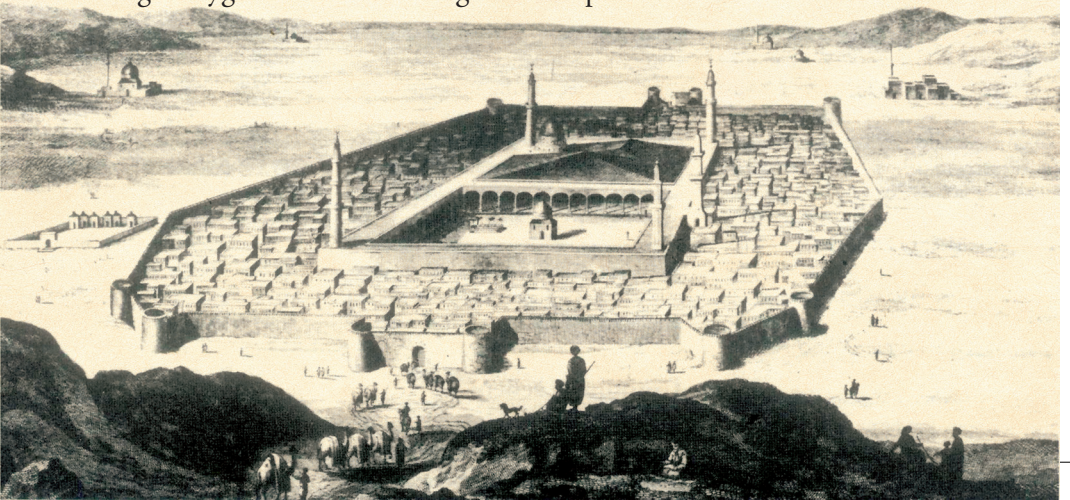
Yemen Tubbasının Temennisi

Peygamber Efendimiz'in^(sas) mübarek devesi Kasva'nın Ebu Eyyub'un evinin önüne çökmesinin arkasında aslında uzun yıllar öncesine dayanan bir temenni, içten gelen bir dua yatmaktadır.

Yüzyıllar önce Yemen topraklarını yöneten sultan, kuzeye bir yolculuk gerçekleştirir. Arap Yarımadası'nın ortalarına kadar gelir. Medine'ye uğradığında buradaki bir bilge, ileride buradan önemli bir zatın çıkacağını, bütün insanlığın O'na muhtaç olduğunu, O'na destek olacak kişilerin çok şanslı olacağını söyler. Yemen Tubbası oraya bir ev yaptırır, "Gelecek kutlu kişi zuhur ettiğinde bu evde otursun," der. Tabii ki o günün şartlarında inşa edilen bu toprak ev Hz. Muhammed'e^(sas) yetişmemiştir. Ancak burada sırlı bir gerçek vardır. Tubba'nın yaptırdığı ev olduğu yerde o günlerde Ebu Eyyub el-Ensari'nin^(ra) evi bulunmaktadır. Yani yüzyıllar öncesine dayanan bu güzel temenni yerini bulmuş, Tubba'nın yaptırıp kendisine ithaf ettiği ev olmasa da evin bulunduğu yer Efendimiz'in^(sas) bir süre ikamet ettiği mekân olma şerefini elde etmiştir.

Üst Katta Siz Kalın

Ebu Eyyub el-Ensari'nin^(ra) evine yerleşecek olan Kâinatın Efendisi^(sas) evin alt katında kalmak ister. Ebu Eyyub el-Ensari ve eşi Ümmü Eyyub buna razı olmazlar, "Siz alt katta, biz üst katta, böyle olmaz ya Rasulallah!" derler. Ancak hassasiyet timsali sevgili Peygamberimiz^(sas) kaldığı evin sahiplerine rahatsızlık vermek

istememektedir. “Benim gelenim gidenim çok olur. Yukarıda kalırsam rahatsızlık verebilirim. Biz alt katta kalalım,” der.

Daha fazla üsteleyemezler. Üst kata yerleşirler yerleşmesine ama böyle mübarek bir zatın üstünde kalmaktan da son derece rahatsızdırlar. Bir gece tam yatmaya hazırlanırken yanlarında bulunan su testisi devrilir ve su toprak zemine yayılır. Su topraktan aşağı akıp Peygamber Efendimiz'i^(sas) rahatsız eder düşüncesiyle tek yorganlarını suyun üzerine atıp emdirirler. Yorgan ısladığı için o geceyi açıkta geçireceklerdir. Peygamber Efendimiz^(sas), bu ve bunun gibi birkaç hadiseyle birlikte ev sahiplerinin üst katta kalmaktan duydukları rahatsızlığı görür ve misafirlüğünün ikinci ayının sonunda üst kata geçer. 7 aylık misafirliğin son beş ayında üst katta kalacaktır.

Yerinde Durmayan Vefa İnsanı

Menba'ı bulan, hele evinde 7 ay o mukaddes solukla aynı havayı soluyan bir insan bundan sonra nasıl yaşar? Dönemindeki bütün gazâ ve seriyyelerde yer alacaktır. Bedir Savaşı'ndan Hudeybiye Barış Antlaşması'na ve Mekke'nin Fethi'ne kadar hiçbir zaman dur durak bilmeyecektir. Medine döneminde Hz. Aişe'ye^(ra) iftira atıldığı zaman, evine gelip eşi Ümmü Eyyub'e, “Ey Ümmü Eyyub, sen böyle bir şey yapar mıydın?” diye soracak, karısının, “Hayır, vallahi yapmazdım!” cevabı üzerine, “Aişe senden daha hayırlıdır, o halde o hiç yapmaz,” diyecektir.

*Hz. Meymune annemizin
Mekke girişindeki kabri*

Dört Halife Dönemi'nde de dur durak bilmeyecektir. Amr İbni As^(ra) ile birlikte Mısır'ın fethinde yer alacak, Hz. Ömer'in emriyle yola çıkan orduların arasında olup Romalılarla savaşarak Filistin ve Suriye topraklarının fethinde vazife alacaktır. Hz. Osman döneminde gemilerle Kıbrıs Seferi'ne çıkılırken ordunun içinde Ebu Eyyub el-Ensari^(ra) de bulunmaktadır.

Hz. Osman'ın^(ra) hilafeti döneminde, fitnecilerin Medine'yi işgali ve Hz. Osman'ın imametini engellemeleri üzerine Hz. Ali'nin tavsiyesi üzerine imamlık yapacaktır.

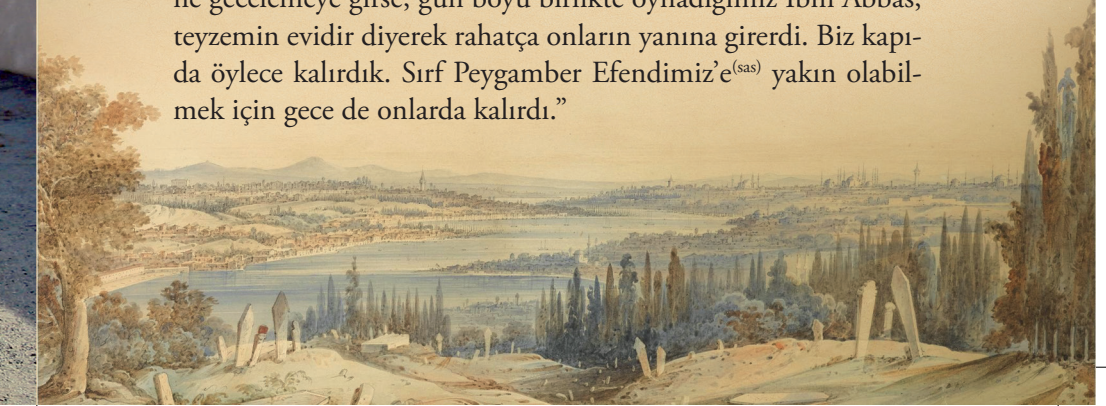
Ey Mihmandar! Senin Mihmandarın Olmak İstiyorum!

İstanbul'da medfun bulunan Ebu Eyyub el-Ensari'nin^(ra) topraklarımızda ağırlanıyor olması, bayrağımızın altında, askerimiz tarafından korunuyor olması, bizim için nasıl bir kıymettir bilir misiniz? En Kıymetli'ye^(sas) ev sahipliği yapana ev sahipliği yapmaya çalışmak aslında nasıl övünülecek bir vazifedir? Anlamak için gelin şu hadiseye kulak verelim.

Hz. Ömer'in tek bir Allah inancı üzerine kurduğu birtakım yeni şehirler vardır. Fustat (Kahire), Basra ve Kufe gibi. Bu şehirlerde de o günlerde çok kıymetli isimler valilik yapmaktadır. Basra valisi, Peygamber Efendimiz'in^(sas) küçük amcası Hz. Abbas'ın oğlu İbni Abbas'tır^(ra).

Ne şanslı bir çocuktur İbni Abbas. İbni Abbas'ın annesinin kız kardeşi Hz. Meymune, Peygamber Efendimiz'in^(sas) eşleridir. Hz. Ömer'in^(ra) oğlu İbni Ömer^(ra) anlatıyor:

“Ne zaman Peygamber Efendimiz^(sas) Hz. Meymune'nin evine gecelemeye girse, gün boyu birlikte oynadığımız İbni Abbas, teyzemin evidir diyerek rahatça onların yanına girerdi. Biz kapıda öylece kalırdık. Sırf Peygamber Efendimiz'e^(sas) yakın olabilmek için gece de onlarda kalırdı.”

Çocukluğunda Efendimiz'e^(sas) bu kadar düşkün olan İbni Abbas yetişkinlik döneminde neler yapmaz ki!

O günlerde Ebu Eyyub el-Ensarî Hazretleri'nin yolu Basra'ya düşer. Şehrin valisi olan İbni Abbas'ı ziyaret eder. Ayrılma zamanı geldiğinde İbni Abbas, Ebu Eyyub el-Ensarî Hazretleri'ni durduracak ve ona şu manidar sözleri söyleyecektir, "Bugün sana, vaktiyle senin Peygamberimiz'e^(sas) yaptığın hizmete karşılık bir hizmet sunmak istiyorum."

Ardından oturmakta olduğu konağı tamamen boşaltıp Ebu Eyyub el-Ensarî Hazretleri'nin emrine bırakacak, "Basra'da kaldığın sürece burası senindir," diyecektir.

O'na^(sas) Uyarsan Sana Uyarız!

Peygamber Efendimiz'e^(sas) ve O'nun bıraktığı şeylere sonsuz bir sadakatle bağlı olan sahabe, her ne olursa olsun bu çizgilerini hayatları boyunca hiç bozmayacaklardır. Bunun en önemli örneklerinden biri Emevi yöneticileri döneminde Medine'de yaşanır.

İleride devletin başına geçtiklerinde Arap milliyetçiliği yapacak, başta Ehl-i Beyt olmak üzere nice sahabeyi sıkıntıya sokacak

icraatlara imza atacak Emeviler o günlerde yerel yönetimlere gelmeye başlamışlardır. Bunlardan biri de Mervan bin Hakem'dir. O günlerde Medine valisi olarak vazife görmektedir. Medine demek sahabiler şehri demektir. Burada yanlış yapana asla müsamaha gösterilmemekte, anında uyarılmaktadır. Peygamber Efendimiz'in^(sas) sırlandığı bu topraklarda Allah'tan başka hiçbir şeyden korkulmamaktadır. Hak olan ne ise herkes buna göre hareket etmektedir. Taşrada vazifeli Emevi

Tarihte Basra

yöneticileri nispeten rahattırlar ama Mekke ve Medine’de ya doğru olmak ya da buraları terk etmek vardır.

Medine Valisi Mervan bir süredir namazları geç kıldırılmaktadır. Bu hadise sahabe arasında rahatsızlık meydana getirmeye başlamıştır. Ebu Ey-

Ni'me'l-Ceyşten Evrenos Dede'nin kabri

yub bir gün dayanamayıp Mervan'ın yanına gelir ve kulaklara küpe edilecek şu sözleri söyler, “Rasulullah'ı namaz kıldırırken gördüm. O'na uyarırsan biz de sana uyarız. Muhalefet edersen biz de sana muhalefet ederiz.”

Ebu Eyyub'un namaz konusundaki hassasiyetini bir Mısır ziyaretinde de görmekteyiz. O günlerde, duyduğu bir hadisin doğruluğunu teyid için kalkmış Mısır'a kadar gitmiştir. Mısır valisi, Medine’de Ashab-ı Suffa’dan Ukbe bin Amir Hazretleri’dir. Onun misafiri olur. Ukbe bin Amir’in akşam namazını biraz geciktirerek kıldığını görür ve onu uyardıktan çekinmez. Uyarırken de kendisinin bir sahabi olduğu gerçeğine vurgu yapar, “Bu yaptığını gören halkın, Rasul-i Ekrem^(sas) de böyle yapardı demesinden endişe ederim.”

Ni'me'l-Ceyş, Ne Güzel Asker

Osmanlı kaynaklarında bazı insanlar anılırken Ni'me'l-Ceyş ifadesi kullanılır. İstanbul'da yol kenarlarında, sur kapısı önlerinde, duvar diplerinde bazı kabirler karşılar sizi. Tabelasına baktığınızda Ni'me'l-Ceyş ifadesini görme olasılığınız fazladır. Peki nedir Ni'me'l-Ceyş! Ceyş asker demektir. Ni'me'l-Ceyş ise “Ne güzel asker” anlamına gelir. Yani bu ifadenin kaynağı Peygamber Efendimiz'in^(sas) İstanbul'un fetih müjdesini verdiği ve fetihle yer alacak askerleri taltif ettiği hadis-i şerifleridir.

Bugün İstanbul surları önünde, hatta birçok sur kapısı dibinde farklı yüzyıllarda ömür sürmüş insanlar bir arada

yatmaktadırlar. Bunların bir kısmı, Peygamber Efendimiz'in^(sas) vefatından 39 sene sonra yola çıkan ve yüzyıllar boyunca bıkmadan Konstantinapolis'e (İstanbul) yüklenen sahabe, tâbiîn ve ardılları iken bir kısmı da Fatih dönemi kuşatmasının fetih şehitleridir. İstanbul'un fethi, Fatih ve askerlerine nasip olmuştur olmasına ama yüzyıllar boyunca nice yiğit bu paye ile payelenmek için yanıp tutuşmuştur. İşte bu karasevdalılardan biri de Ebu Eyyub el-Ensari^(ra)dir.

O büyük Nebi^(sas) aralarından ayrılalı sadece 39 sene olmuştur. Devir Emeviler dönemidir. İlk kez İstanbul üzerine bir sefer hazırlığına girilmiştir. Herkes telaşlı ve heyecanlıdır. Bu müjdelenmiş sefere katılmak büyük anlam taşımaktadır. Yol uzundur ve hazırlıklar aylar öncesinden başlar. Hazırlık yapanların arasında yaşı bir hayli ilerlemiş bir zat vardır. Herkesin yakından tanıdığı ve bir o kadar da hürmet ettiği bu kişi yıllar önce Hz. Peygamberi^(sas) evinde ağırlayan Mihmandar-ı Nebi'den başkası değildir.

Herakliyus Burçları önünde Peygamberimizin^(sas) süt kardeşi Hz. Şeybe, Ahmed el-Ensari ve Fatih'in fetih askerlerinden Toklu Dede yan yana yatıyorlar

